Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 203. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 26, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 26-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 203. РІК CII.

ЗАКІНЧЕНО СЛІДСТВО В СПРАВІ ВИКРАДЕННЯ ДІТЕЙ

Львів (Р. Р.). — У четвер, 19-го жовтня, начальник обласного відділу Головного управління боротьби з організованою злочинністю Ігор Пилипчук повідомив на пресовій конференції, що слідство у справі незаконного адоптування дітей закінчилося і незабаром справу буде передано до суду.

За словами І. Пилипчука, правопорушення під час оформлення адоптування дітей виявлено не лише у Львівській області, але у Тернопільській та Одеській областях. В Кіровоградській області правопорушень такого типу не виявлено.

У цій справі допитано також колишнього Президента України Леоніда Кравчука. В результаті слідства виявлено, що до незаконного оформлення документів з адоптуванні дітей причетні: колишній представник Президента України Степан Давимука, заступник голови Обласної державної адміністрації Юрій Зима, колишній голова Галицької районної державної адміністрації Львова Зіновій Урсул, колишній голова Кам'яно-Бузької районної державної адміністрації Микола Карвацький, керуючий справами Обласної адміністрації Петро Гураль, завідуючий ЗАГСом П. Слобода. Однак їхні дії не можна назвати кримінальними. Їх кваліфікують як „зловживання службовим становищем".

Слідство встановило, що документи на незаконний вивіз львівських дітей за кордон оформлялися в американській амбасаді в Росії. Важливо, що навіть після того, як 12-го травня прем'єр-міністер з гуманітарних питань Микола Жулинський

(Закінчення на стор. 4)

Є. МАРЧУК ПОВЕРНУВСЯ З КОЛЮМБІЇ І КУБИ

Є. Марчук

Київ (Р. Р.). — Сюди 22-го жовтня повернувся прем'єр-міністер України Євген Марчук, який перебував з офіційною візитою в Колюмбії і Кубі.

Як уже інформовано, у Картагені, Колюмбія, 18-го жовтня Є. Марчук взяв участь у відкритті 11-ої зустрічі керівників держав і урядів країн, які не приєдналися до будь-яких військових блоків. У русі неприєднання Україні надано статус гостя. У своєму виступі в Картагені Марчук підкреслив, що Україна високо цінує значення руху неприєднання, а народ український будує свою державу на миролюбних засадах.

У Картагені Є. Марчук зустрівся з членами кубинської делегації, очолюваної Фіделем Кастро та з президентом В'єтнаму Лє Дик Аном, з яким обговорив можливість відвідин В'єтнаму Президентом України Леонідом Кучмою. Співрозмовники висловилися за відновлення зв'язків між Україною і В'єтнамом, оскільки вони були зірвані після розпаду СССР.

Із Колюмбії Є. Марчук поїхав на Кубу, де провів переговори в Гавані із заступником голови Державної ради і Ради міністрів Куби Раулем Кастро та Карльосом Лахе. За словами Марчука, ідея відвідин Куби виникла під час його зустрічі з Фіделем Кастро у Картагені. У Гавані також узгоджено відвідини Куби Президентом Л. Кучмою навесні 1996 року. Але раніше Карльос Лахе приїде в Україну. За словами Є. Марчука, Україна може купувати в Куби нікель, мінеральні добрива та цукрову тростину.

Перенесення амбасади затримано

Вашінгтон. — У 1993 році в декларації засад про палестинське самоуправління, на яке погодились Ізраїль і Палестинська визвольна організація сказано, що переходовий період має закінчитися до 31-го травня 1999 року. З цією датою було також пов'язано і перенесення американської амбасади з Тель-Авіву до Єрусалиму, що його Ізраїль проголосив своєю столицею.

Одначе у понеділок, 23-го жовтня, сенатори, які були спонзорами законопроєкту про перенесення американської амбасади, як Роберт Дол, погодились, щоб беручи під увагу державну безпеку покищо затриманити це перенесення та дати вільну руку Президентові у вирішенні остаточної дати доки це має бути здійснено.

Хоча Ізраїль уважає Єрусалим своєю постійною столицею, то ЗСА та багато інших країн затримали свої амбасади в Тель-Авіві, бо доля Єрусалиму — святого міста трьох віровизнань ще не вирішена. Крім того, ЗСА в першу чергу при вирішуванні цієї справи керуються тим, що перенесення американської амбасади якраз тепер може пошкодити розпочатим акціям перемир'я на Близькому Сході.

Японія хоче зменшити військову присутність ЗСА на Окінаві

Токіо. — Велика група громадських діячів з Окінави звернулася до японського уряду, а також до офіційних осіб американської амбасади в Токіо з проханням зменшити американський військовий контингент на острові.

Це прохання є ще однією ознакою все більшого невдоволення японців присутністю американських вояків, особливо їхніми правами і частинним імунітетом від японського правосуддя, яким американці хоч і рідко, та все ж користуються.

Хвиля протестів посилилася після того, як японська громадськість дізналася про злочин трьох американських вояків на Окінаві — вони зґвалтували 12-річну школярку. Американська військова влада без зволікань видала злочинців японському правосуддю і погодилися сприяти слідству, однак це не заспокоїло японців.

Питання щодо військової присутности ЗСА стоїть на порядку денному у парляменті Японії. Прем'єр-міністер Томіїті Мураяма має намір говорити на цю тему з президентом Биллом Клінтоном під час зустрічі в рамках наступного засідання керівників держав Тихоокеанського економічного регіону.

VI З'ЇЗД УРП ОБРАВ НОВЕ КЕРІВНИЦТВО

Київ (УНІАР). — Тут у суботу і неділю, 21-22-го жовтня відбувся VI з'їзд Української Республіканської Партії.

Із звітною доповіддю виступив голова УРП Михайло Горинь, який відзначив, що за п'ять років кількість членів зросла з 2,100 до 13,000. На з'їзді обрано нове керівництво УРП. В результаті таємного голосування новим головою партії став Богдан Ярошинський (340 — за, 139 — проти). Першим заступником з'їзд обрав Олега Павлишина, до цього часу голова Львівського відділу, та другим заступником — Анатолія Шибіко, голову Київського відділу. З'їзд також ухвалив ряд постанов, зокрема про небезпеки для державної незалежности України, про підтримку Конгресу на захист української духовости й культури, про ситуацію, що склалася навколо будівництва одеського нафтотерміналу.

Б. Ярошинський народився 4-го квітня 1947 року. За освітою історик — закінчив Львівський Університет. Тепер народний депутат України, член Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД, член депутатської групи „Державність".

У своєму виступі новий голова партії сказав, що дуже важливим є дотримання спадкоємности і наступности в діяльності УРП. Головний акцент мав би бути зроблений на підбір кадрів. Ведучи мову про об'єднання національно-демократично налаштованих політичних сил, Б. Ярошинський наголосив, що нічого й думати про створення на базі нині діючих якоїсь одної партії, про їх злиття. Натомість на дум-

(Закінчення на стор. 4)

Л. Кучма припинив уповноваження деяких керівників рад

Київ (Р. Р.). — Тут 24-го жовтня в газеті „Урядовий Кур'єр" надруковано низку указів Президента України Леоніда Кучми про кадрові зміни.

Як сказано в повідомленні президентської пресової служби, „вперше після підписання Конституційного договору Президент України Л. Кучма скористався своїм правом передчасного припинення уповноважень голів сільських, селищних та міських рад".

Це зроблено на підставі встановлених судом порушень. Зокрема, за висновком Полтавського обласного суду, уповноваження голови Кременчуцької Міської Ради Леоніда Білана припинено за порушення конституції України і законів України та розпоряджень Президента. Слідством і судом доведено, що Білан систематично порушував закони про місцеве і регіональне самоврядування, про власність, державне мито, ціни і ціноутворення, податки тощо. Президент призначив у різні міністерства трьох перших заступників міністрів та сім заступників міністрів і голів державних комітетів. Їхні попередники перейшли на інші праці.

Міністерство Внутрішніх Справ остерігає

Київ (УНІАР). — Покликаючись на "останні події в місті", коли дійшло до конфлікту між членами УНА-УНСО і лівими профспілками, що пікетували будинок Уряду, Міністерство Внутрішніх Справ України остерегло всіх учасників масових акцій проти порушень громадського порядку та силових дій.

"Концентрація значної кількости людей з різнополюсними поглядами може привести до цивільних конфліктів та масових безладь із непередбачуваними наслідками", — говориться в заяві МВС. Відтак нагадується про сувору відповідальність за такі порушення та про готовість міліції й далі діяти рішуче. Заява, найімовірніше, була спричинена наміром лівих сил провести 25-го жовтня масові антиурядові акції, а також зорганізувати 7-го листопада, всупереч протестам патріотичної громадськости, бучне святкування чергової річниці большевицької революції.

НТШ матиме сесії на славістичній конференції

Вашінгтон. —Від 27-го жовтня у Вашінгтоні відбуватиметься найбільша американська щорічна славістична конференція асоціяції AAACC. Під час конференції будуть дві сесії НТШ. В суботу, 28-го жовтня, від 2–4-ої год. (заля Рузвелт) сесія про „Етичні, політичні і релігійні теми в українськ-ій драмі XX ст."; учасники: Леонид Рудницький, Іван Фізер, Лариса Онишкевич, Юрій Щербак. Томас Бирд і Анна Процик). В неділю від 8–10-ої год. (заля Рузвелт), сесія про „Українську термінологію в літературній критиці, точних науках, політичних науках, бізнесі і війську" (учасники: М. Знаєнко, С. Трофименко, Я. Ісаєвич, І. Коропенко, С. Олійник і Л. Онишкевич).

Також в суботу від год. 12:30-1:45 НТШ спонзорує товариську зустріч всіх україністів (заля Кеннеді) і приятелів. Конференція відбудеться у Вашінгтоні у готелі Шератон-Вашінгтон, 2660 Вудлі Рд. П. З. і Коннектікат).

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Чи могла б Данія прогодувати Україну?

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер України з питань агропромислового комплексу Петро Саблук відвідав Данію, де обговорив перспективи співпраці з Міністерством сільського господарства й рибальства цієї країни. Попри відсутність чорноземів, Данія виробляє удвічі більше сільськогосподарської продукції, ніж їй це потрібно для власних потреб. Відтак четвертину данського експорту становлять харчі. В аграрному секторі Данії працює лише 5 відсотків населення, тобто у шість разів менше, як в Україні.

Д. Табачник закликає парляментаристів до розсудливости

КИЇВ. — Керівник Адміністрації Президента Дмитро Табачник висловив сподівання, що Верховна Рада утримається від накладення вето на указ Леоніда Кучми про Національну Гвардію, як і на два інші опротестовані парляментарними комісіями укази — про обласні адміністрації та про випуск облігацій зовнішньої державної позики. "За умовами конституційної угоди між парляментом і Президентом такі суперечності має вирішувати Конституційний суд, — сказав Д. Табачник. — Але Конституційного суду досі немає, і тому проблема може виявитись нерозв'язною". Він закликав парляментаристів не руйнувати конституційної угоди, осягнутої з такими великими зусиллями.

Викладачі готуються до страйку

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Працівники професійно-технічних шкіл Прикарпаття попередили обласну державну адміністрацію, що очолюють страйк, якщо найближчими днями не отримають платні, яку їм не видають від липня. В області є 26 професійно-технічних училищ і щоб розплатитися з усіми викладачами та обслугою потрібно 54 блн. карбованців, яких в обласному бюджеті немає. Тому адміністрація відправила своїх представників до Києва просити грошей.

Грабують бібліотеки

ДОНЕЦЬКЕ. — Тут злочинці цього року пограбували першу, другу, п'яту, одинадцяту і вісімнадцяту філії централізованої бібліотечної системи. Викрадено найцінніщу літературу. Вночі розпиляють ґрати і вибивають вікна, а вранці працівники бібліотек застають порожні полиці, на яких багато попалених сірників. Злочинці, виявляється, бідні, бо не мали навіть ліхтариків.

Уряд сподівається пережити зиму не сам, а з народом

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер України з питань паливно-енергетичного комплексу Василь Євтухов вважає, що зима хоч і буде важкою, проте стерпною. Україна вже має 90 відсотків потрібного на зиму вугілля і 70 відс. мазуту. В разі нестачі палива можна буде змінити час праці підприємств та обмежити освітлення вулиць. "Краще йти темними вулицями до світлої квартири, ніж освітленими — до холодної", — цілком слушно ствердив віцепрем'єр. Не вдаючись у подробиці, він повідомив також про перспективи отримання близькосхідної нафти та про наміри виробляти ядерне паливо для АЕС з власної сировини власними силами. Атомні електростанції, за його словами, дають сьогодні 40 відсотків усієї електроенергії, що виробляється в Україні.

П'ятий рік корисної виміни

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Важко повірити, що це вже п'ятий рік як Український Народний Союз відбуває група виминних студентів Інституту Менаджменту у Львові на закінчення свого короткого перебування в ЗСА.

Кожний раз ці студенти відвідують УНС, який своїми дотаціями допомагає у їхньому приїзді та перебуванні в ЗСА. В цьому році група була числом найменша, бо складалася лише із 16-ти осіб, але їхні враження та їхній досвід були так цікаві та позитивні, як попередніми роками.

Інститут Менаджменту у Львові заложений при Львівському політехніці за ініціятивою д-ра Богдана Крамарчука має вже добре вироблене ім'я і може гордитися справді великими успіхами, коли йдеться про „перевиховання" молодого покоління українців на західні рейки бізнесу та економіки.

Виміна досвідом є двосторонна, бо завдяки наполегливості проф. Віри Лащик-Андрушків з університету Вейн в Мишиген та д-ра Володимира Пинзеника і д-ра Івана Васюника зі Львова, студенти інституту мають нагоду слухати викладів американських фахівців у Львові, а відтак тут у Вейнському університеті.

Група цьогорічна відвідала Український Народний Союз і редакцію „Свободи" в четвер, 12-го вересня, на своїй останній зупинці перед відлетом домів і при цій нагоді ми могли дещо довідатися про них, зокрема від їхнього провідника проф. Анатолія Пилявського. Усі члени цьогорічної групи приїхали зі Львова за виїмком одного з Маріюполя. Всі учасники групи це вже „готові" професіоналісти, які тільки „дошколюють" своє знання, тим більше, що всі знають англійську мову. Між ними інженери, ювіле-

(Закінчення на стор. 4)

Група випускників Менаджменту зі Львова на даху будівлі УНС

Терміти загрожують містові

Мелітопіль (Р. Р.). — Тут білі мурашки пошкодили вже 100 будинків, з яких потрібно перенести 1,500 людей. Жити в них небезпечно. Деякі будинки вже розвалилися. Ремонт не допомагає — за кілька місяців комахи знову перетворюють усе на порохно.

Цілі житлові квартали стають непридатними до життя. Члени спеціяльної комісії, створені міським виконавчим комітетом були вражені побаченим. Стіни будинків помережено ходами термітів, які з'їдають не лише дерево. Члени комісії пропонують заборонити приватизацію помешкань у цих кварталах і запросити фахівців для проведення необхідної профілактики.

На думку вчених зупинити дію термітів неможливо. Хемічні розчини можуть лише загальмувати їх активність. Дешевше обійдеться, якщо ці будинки знести й побудувати нові термітостійкі конструкції, очистивши попередньо ґрунт.

Вперше в Україні виявлено термітів понад 100 років тому в Одеській карантинній пристані. Наука знає 2,600 видів цього шкідника. Тепер найшкідливіших із їх сімейства знайдено в Миколаївській, Дніпропетровській, Одеській і Херсонській областях. Сім'ї налічують десятки тисяч термітів, які живляться переважно деревиною.

В АМЕРИЦІ

У РАМКАХ СВЯТКУВАНЬ 50-РІЧЧЯ Організації Об'єднаних Націй президент Билл Клінтон відбув цілий ряд зустрічей з керівниками поодиноких держав. Таку ж зустріч заплянововано відбути також з президентом Китаю Жіянг Земіном у приміщенні Нюйоркської публічної бібліотеки в окремій залі призначеної для нарад мужів довір'я цієї установи. Одначе великою несподіванкою для керівників Нюйоркської публічної бібліотеки та урядовців Білого Дому, був протест китайців проти зустрічі у бібліотеці. Виявилось, що серед експонатів виставки, яка тепер проходить у бібліотеці є такі, що зображають події 1989 року на площі Тіянаньмень у Пекіні. Зустріч перенесено до приміщень у Лінкольн Центрі.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ КОНҐРЕСМЕНИ поміркованих поглядів останнім часом навіть без апробати партійної верхівки робили всякі заходи, щоб злагіднити пляни своєї партії, щодо політики довкілля. І треба підкреслити, що зуміли домогтися деяких успіхів, бо вже цього місяця запропонували щоб деякі законопроєкти таки схвалити як державні закони, зокрема коли йдеться про очищення місць зливання чи скидання отруйних відпадків, стандарти питної води у містах, захист природи та звірят і контролі для комерційного риболовства. Аналітики уважають, що це є взагалі дуже розумним потягненням зі сторони республіканців.

У СВІТІ

В НАЙБЛИЖЧИЙ ЧАС багдадська влада має намір доповнити однопалатну Національну раду, тобто парлямент країни, верхньою палатою — сенатом. Як повідомив міністер інформації і культури Іраку Галід Юсеф Гаммаді, до нього увійдуть 50 депутатів, при цьому 25 з них народ вибере прямим і таємним голосуванням, а другі 25 призначить своїм спеціяльним указом президент Саддам Гуссейн. Зформування сенату відбудеться в рамках нової політичної лінії на „демократію і плюралізм", яку проголосив С. Гуссейн. Першим кроком на шляху до переходу „від революційної законности до конституційної" став недавній загальнонаціональний референдум, у висліді якого С. Гуссейн залишиться при владі ще одну 7-річну каденцію.

ПОВІДОМЛЕННЯ

до членів з виплаченими грамотами

Повідомляємо всіх хто одержав у вересні ц.р. лист із Головної Канцелярії про програму зміни виплаченої грамоти на грамоту з одноразовою вкладкою на підвищену суму, реченець продовжено до кінця жовтня ц. р. Вже висилаємо листи на жовтень. Користайте з нагоди та не відкладайте бо ця нагода не повториться.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Багато партій — це ще не багатопартійність

Читаючи незліченні заяви українських політичних партій, невтаємничений читач може легко перейнятися захватом від їхньої різноманітности і сповнитися повагою до їхньої нечуваної активности. А перейнявшись і сповнившись, той наївний читач буде ще довго гадати й думати, як же це за такої активности і чисельности українські націонал-демократи ніяк не спроможуться ані здобути більшости у парляменті, ані суттєво поширити свій вплив за межі Галичини, ані навіть створити бодай одну пристойну загальноукраїнську політичну газету.

Найпопулярніша відповідь на це питання зводиться переважно до нарікань на політичне роздрібнення та традиційну українську любов до гетьманування. Великою мірою це пояснення слушне: роздрібнення Руху на чималу кількість "канапових партій" (усі активісти яких поміщаються на одній канапі), не додало, ясна річ, впливовости демократам, ані не посприяло утвердженню багатопартійного плюралізму, бо ж панівною силою у суспільстві і далі залишилась "безпартійна" післякомуністична номенклятура. Ця номенклятура доклала усіх зусиль, щоб правдивої багатопартійности в Україні не було, і водночас — щоб населення вважало, ніби вона є і ніби саме багатопартійність "винна" в неефективності парляменту, Уряду, та й самої нібито "демократичної" політичної системи.

Як наслідок — багатопартійність в Україні була здискредитована ще до того, як появилася. З-поміж усіх суспільних установ найменший індекс довір'я в населення мають політичні партії: менше одного відсотка довіряє їм цілковито і ще 5 відс. — істотно. Нижчий індекс довір'я має лише Верховна Рада, тоді як найвищий — армія і Президент, — що, між іншим, виказує виразні авторитарні орієнтації населення.

Частинно це явище можна пояснити традиційним відчуженням "совєтської" людини від політики і її відразою до самого слова "партія", що асоціюється передусім із партією комуністичною. Але ще більше воно є наслідком цілеспрямованих зусиль так званої "партії влади", себто фіктивно "департизованої" післякомуністичної номенклятури, котра майстерно дискредитувала не лише своїх конкурентів із демократичних партій, а й саму ідею багатопартійности.

Безперечно, й самі демократи посприяли власній дискредитації — розколами, чварами, дріб'язковими міжусобицями, відсутністю чіткої й одностайної лінії щодо правлячої номенклятури. А найбільше — невмінням і небажанням працювати серед людей, провадити повсякденну організаторську і пропагандивну працю. Писання гучних заяв стало ледь не єдиним різновидом їхньої політичної діяльности, хоча за відсутности впливової національної преси уся ця діяльність виглядає доволі сумнівною, як і закордонні гастролі незліченних демократичних лідерів, що вдають, ніби репрезентують поважні політичні сили.

З газет ми довідуємось, наприклад, що молодеча організація Народного Руху взяла участь у конференції молодих європейських консерватистів у Блекпулі, Великобританія. Ми довідуємось також про успішні візити голови Християнсько-Демократичної Партії України до європейських столиць та про зустрічі з тамтешніми християнсько-демократичними лідерами. Ми готові щиро порадіти успіхам наших земляків на міжнародній арені, коли б хто-небудь розповів нам щось і про їхні успіхи на арені внутрішній. Але, на жаль, ХДПУ має в парляменті двох депутатів, Молодий Рух — жодного, ХДПУ нараховує кількасот членів, Молодий Рух — ненабагато більше.

Можливо, новий закон про вибори, який передбачає обрання частини парляменту за партійними списками, посприяє структуризації правдивої багатопартійної системи в Україні. Можливо, 5-відсоткова межа, передбачена цим законом, спонукає амбітних вождів "канапових" партій до об'єднання чи бодай блькування. Можливо, схаменуться й самі політики, обіцянкою чого став недавній з'їзд УРП: новообрні лідери республіканців визнали, що розходження з Рухом є радше виявом особистих незгод між провідниками, ніж принципових розбіжностей між рядовими членами.

Політичне роздрібнення не таке вже й велике лихо для стабільних держав і розвинених демократій. Але в Україні, де, фактично, ще не відбулось ані справжньої деколонізації, ані декомунізації, роздрібнення демократичних, патріотичних сил може мати найфатальніші наслідки.

Ярослав Гайвас

РОСІЯ ВІДСТУПАЄ, АЛЕ...

II

Аж нарешті хтось у Вашінґтоні, певно група людей, висунула, як виявилося, геніяльну ідею: озброїти всіми можливими засобами котрогось учасника тієї війни, перевишколити на швидку руку, дати йому військових дорадників і вислати у бій. Вибір упав на Хорватію. Словенія замала для того, серби з Москвою, отже залишилася Хорватія. Про підготову були поголоски, але, на щастя, московська розвідка не викрила, що ідеться про серйозний, на велику скалю, плян. Сербія заявила вже перед тим, що вона у війну не вмішується, що її ведуть боснійські і хорватські серби. Хорвати змобілізували велику армію, кажуть, близько сто тисяч бійців і озброєні добре та з добрими командирами пішли наступом і почали перемагати боснійських сербів. До хорватів приєдналося боснійське військо, а серби почали відступати, часто не приймаючи бою. Тоді поширилися поголоски, що президенти Сербії Мілошевіч і Хорватії Туджман договорилися до чогось, що вони заперечили. Але стало ясно, що і один і другий не хочуть мати під своїм боком ісламську державу, та ще у великій мірі з колишніх вихрестів. Не хочуть ісламської держави в середині Европи і европейські держави. Так чи інакше, за кулісами якісь переговори велися і сторони до чогось договорилися. Прийшло до перемир'я. Бо хорвати дістали більше, ніж сподівалися, а до того фактично Вашінґтон ґарантував їм дальшу допомогу. Серби врешті погодилися, що Югославії не буде, а Сербія також щось дістане, але боснійський ісламський уряд хотів далі воювати, однак мусів погодитися на перемир'я і на переговори, які на початку будуть в ЗСА, а потім десь, певно, в Европі. А Росія?

Москва, поки могла, перешкоджала у чому тільки могла. Остаточно виявилося, що вона нічого зробити не може, серби перестали на неї розраховувати і тепер вона пробує робити „добру міну при поганій грі". Найгірше, що всі побачили її неміч і що з нею зовсім не рахуються, хіба тільки кличуть до спільної фотографії, коли вже по всьому.

Ще гірше виграла Москва на азійсько-кавказькій нафті та її доставі на світові ринки. Раптом на колись їхній суверенній території, де „ґраніца била на замкє", а кордонів берегли „нєустрашімиє стражі революції", за якими стоять мільйони червоноармійців, найбільше зброї у світі та найбільше ракет з ядерними боєголовками, появилися — і хто, подумаєте? — „сім сестер": „Амоко", „Ексон", „Мобил", „Шеврон", „Тексако", „Шелл", „Саноко", до яких долучилися англійські та французькі нафтові кузенки і кажуть, що вони мають право, бо підписали контракти і вплатили вже більйони долярів, а решту будуть доплачувати, але помпуватимуть нафтову ропу і вивозити у світ. І ось Москва не може нічого зробити. Правда, „хтось" повбивав якихось міністрів та інших високих достойників у Грузії та Азербайджані, але коли та сама доля прийшла і на президентів обидвох країн, не вдалося. Президентові Грузії дрібні шрапнелі вибухівки поранили лице, а на президента Азербайджану Алієва було декілька замахів, які не вдалися. Видно, хлопці мають добрий досвід і не дивно. Бо обидва вони були колись членами Політбюра в Москві, один міністром закордонних справ „шостої частини світу", тобто СССР, а другий навіть шефом КҐБ у своїй республіці. Про Назарбаєва, президента Казахстану, який також підписав контракт і то на 10 блн. дол., але якось викручується, нічого подібного не чути. Він бо магометанин і користується опікою пророка Магомета. Правда, останніми днями стягнув на себе гнів та обурення „білокамінної", бо скоротив російські теле- і радіопередавання, а в Кремлі того дуже не люблять.

Почалося з того, що яких два роки тому відкрито в Казахстані нафтову ропу в басейні Тенґізу, на схід від північних берегів Каспійського моря. Росія не дуже поспішала з експлуатацією, бо до того не мала ані фондів, ані модерних машин, ані навіть висококваліфікованих спеціялістів. Але навіщо є в світі американці? Ті мають і машини, і грошей доволі, а коли людей немає, то вони швидко вишколять, або перекинуть з якоїсь Аляски чи Венесуелі. Так сталося і з Тенґізом.

Американська нафтова компанія „Шеврон" прислала своїх експертів, ті постукали землю, залучили якісь електричні апарати, побурили трохи і сказали, що готові привезти, що треба й почати добувати нафтову ропу. Слово по слові, і дійшли до згоди. А Москва не дуже тим журилася, бо не було кому, не було чим, нарешті це далеко в піщаних просторах. Нехай роблять американці, а як виявиться, що діло серйозне, то Москва завжди матиме час вмішатися. А „Шеврон" скінчив діло. Договорилися, підписали контракт щось на десять мільярдів, як робитимуть, як платитимуть... І минулого року почала йти нафта. Але виявилося, що нафта є, а як її доставити на захід? Москва відмовилася доставляти своїми нафтопроводами, а потім з ласки доставляла десь одну четверту видобутого, а відтак сказала просто: „Ви добувайте і продавайте нам". А ціну давала таку, що це властиво було даром. Запросили президента Казахстану Назарбаєва до Вашінґтону, прийняли як президента, але договоритися годі: він сили не має щось зробити. Робіть самі...

В той час відкрито великі поклади ропи в Каспійському морі, недалеко Баку, в азербайджанських територіяльних водах. Як звичайно у світі, де нафта — там і американці. Шукали, перевіряли і вийшло, що тієї нафти багато, дуже багато. Влада Азербайджану зразу була готова підписати контракт з американцями, але вмішалася Москва: „Нєльзя!.." Говорили, крутили на всі боки, врешті запросили російську нафтову компанію до спілки, але це були нелегкі розмови. Нарешті домовилися. Американці притягнули до спілки ще й інших, включно зі своїм союзником Туреччиною. А тепер: як транспортувати добуту ропу на світовий ринок? Росіяни мали просту розв'язку: будуйте через нашу територію трубопровід, а як побудуєте, то ми домовимося про те, скільки платитимете... А навіть у нас уже є трубопровід, іде через Чечню, попри столицю Грозний, а там далі до Новоросійська на Чорному морі. Тільки трубопровід треба справити, змодернізувати, але для вас, американців, це ніякий труд. Та американці вже мали досвід з ропою з Тенґізу. Отже захотіли мати запевнення, що достава нафти на захід буде в їхніх руках. Росіяни не поступалися, бо знали, як американці зі своїми західніми спільниками поставлять ногу на тих теренах, то це не буде кінець, а початок великого клопоту. Це буде американська присутність на теренах, що вчора були російські. Довго говорили, тиснули, врешті договорилися: на початку американці справлять трубопровід через Чечню, а водночас будуватимуть другий через Грузію і до Туреччини, до порту на Середземному морі Цейган. Але поки договорилися, то Москва зробила все можливе, щоб Азербайджан і Грузія на те не погодилися. Ті, одначе, годилися. Тоді сталися ті надзвичайні випадки: спроби державних переворотів, нарешті бомби. Але не вийшло. Довелося підписати. Але це трубопровід на азербайджанську ропу. А Тенґіз — у Казахстані. Ну що ж, доведеться зачекати. Зробити треба одне, тоді братися до іншого. А ще треба подбати про трубопровід з Туркменістану, де відкрито величезні поклади природного ґазу, які належать до найбільших у світі, якщо навіть не найбільших.

Захід поставив свою стопу в районі Середньої Азії та на Кавказі. Чому Москва погодилася на це? Стан її такий, що опиратися не стає сил. Росія відступає, бо мусить відступати. На зовні сили не має, а всередині розклад поглиблюється на всіх життєвих відтинках.

Як відомо, НАТО, оборонний союз Заходу, вирішив прийняти до себе покищо Польщу, Чехію, Мадярщину, може навіть Литву, Латвію, Естонію. Якщо балтійських держав не приймуть назабаром, то зроблять це пізніше, що вони вже заповіли. Москва категорично спротивилася цьому й загрозила „важкими" наслідками, не називаючи тих наслідків. А коли тепер вже стало ясно, що спротиву Москви НАТО не буде брати до уваги, то А. Козирєв, міністер закордонних справ Росії, заповів, що „Москва відповість на те відповідними кроками". А після нього речник міністерства оборони Російської федерації і уповноважений генерала П. Ґрачова пояснив, що якщо НАТО введе свої війська до перших трьох держав, то Москва націлить на них свої ракети. В Москві дуже добре знають, що держави НАТО аж ніяк не збираються висилати своїх військ до Польщі, Мадярщини, Чехії, отже можна собі в Москві позволити сказати все, що завгодно.

Виробництво цього року знову впало катастрофічно. У порівнянні з 1994 роком, за перше півріччя 1995 року виробництво впало на 44 відсотки. Жнива випали ще гірше. Російські представники на чолі з прем'єром Черномирдіним вже відвідували Канаду, обговорюючи питання закупу більшої кількости канадської пшениці. А біда в Росії подвійна: жнива випали за останні 30 років найгірше, а купити харчі за кордоном немає грошей. Населення Російської федерації виступає проти режиму, а зокрема особисто проти пре-

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Юрченко

ДОРОГАМИ БЛИЗЬКИМИ Й ДАЛЕКИМИ

Ганна Черінь, „Мандри", подорожні нариси. В-во „Всесвіт", Київ, 1994.

I

„Річечка в'ється срібним вужем, очі мої, пильний фотограф, все це визбирують, втомлені вже, краплі краси, обминаючи огріх", — так підсумовує поетичними рядками Ганна Черінь свої враження в третій книзі подорожніх нарисів „Мандри". У „Слові автора" вона пише, що цей жанр травелогів окреслити нелегко, бо „в ньому сполучаються документальні дані з апокрифами, розповіді про ріжні ближчі і дальші краї, цікаві зустрічі, комічні ситуації", а також у них „поради, міркування і навіть поезія і белетристика".

У книзі вміщено 15 нарисів, вони охоплюють переважно останні мандрівки, хоч авторка приєднала до них і закінчення своєї „великої мандрівки" з табору ді-пі, мабуть, щоб пригадати колишнім діпістам, що й вони колись належали до плеяди мандрівників, хоч і не з власної волі, так як і землякам в Україні, про вимушені найдальші „мандри" до Сибіру. Тепер поновлюються родинні зв'язки між Україною і Америкою, а подекуди й туризм (мовляв, світу побачити!), але обсяг їх обмежений. І тому для людей, що цікавляться ширшим довколишнім світом, це незрівнянна нагода пуститися в мандри разом з подружжям авторки з чоловіком — невтомним фотографом, бож вони „жадібні мандрів", як арґонавти ті колись за руном золотим, пливли і їхали, щоб збагатитися враженнями й пізнанням країв небачених та й поділитися тим багатством з читачем. А для Ганни Черінь відпочинок — це мандри, бо під час подорожі „ніби перебуваєш поза часом і простором".

Дещо порушуючи хронологію подорожів, оглянемо деякі нариси авторки, почавши з „близьких мандрівок" по кількох стейтах ЗСА, — їх не без цікавости прочитає не лише читач в Україні, а й ті з нас, що не люблять залишати „насиджених гнізд". Ось „акварельний малюнок" письменниці — ярмарок у Спрінґфілді, столиці стейту Іллиной, місті Лінколна, де „скрізь печать його духа". Ті щорічні ярмарки — це веселі, величні свята, які „запевнюють, що основою суспільства є селянин-фармер з машинами, який творить чудо — невелика частина трудівників ріллі харчує всю Америку й інші країни". Чого тут тільки нема! Не бракує й розваг і атракцій. І, о диво! — тут і український куточок, і танцюристи, що „ґопакують" з великим успіхом. Короткий нарис „О, Шенандоа" авторка присвячує центрові „чорного золота", де в копальнях важко працювали перші поселенці-українці з Галичини, Закарпаття, Лемківщини, що називалися тоді „русинами". А ціна „чорного золота", як відомо, стояла поруч із ціною життя — її платили українські піонери, гнані злиднями з батьківщини. Та знаємо теж, що прийшло тут до них національне усвідомлення, своя Церква, газета „Свобода", заходами безкорисних патріотів-християн, таких як о. Іван Волянський і о. Григорій Грушка.

А ось нарис про подорож кораблем коло Мишиґенського півострова з його мальовничими скелястими берегами й по трьох великих озерах — Мишиґен, Гюрон і Супіріор. Чи знаєте, що в стейті 11,000 озер, порізаних фйордами, як у Скандинавії? Влітку тут розкіш — купання, рибальство, мисливство і човни. Недарма туризм у стейті — головний промисел, він конкурує з курортами Фльориди й Каліфорнії, а мишиґенські патріоти вважають — „якщо шукаєш краси — поглянь навколо себе".

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Раїса Мороз

Ретроспективна виставка творів П. Сабари

Два роки тому у Вінніпеґу помер Петро Сабара, 33-річний архітект. Відійшов він з цього світу тихо і для української громади майже непомітно, завдавши безмежного і невигойного болю лише своїм рідним та близьким. Мало хто знав, що це була надзвичайно талановита молода людина, перед якою стелилося блискуче майбутнє і якби не хвороба та смерть — цілком імовірно — всесвітня слава. Та й звідки було вінніпежцям про все це знати, адже визнання свого таланту П. Сабара зазнав далеко від рідного дому, аж у Европі, у Лондоні. Саме там колеґи і друзі влаштували по його смерті першу ретроспективну виставку його творів, там віддали належне його пам'яті і архітектурному доробкові. А на стелі Актової залі Архітектурного інституту, де спочатку він вчився, а потім викладав, викарбовано в його пам'ять напроти його імени та прізвища слова з вірша відомого австрійського поета Рільке:

Падуча зірка пронизала очі
і тіло пройняла,
щоб не забуть тебе
і біль перемогти.

(Переклад з англійської мій — Р.М.)

І справді, коротке життя П. Сабари пролетіло як метеор і швидко згоріло як яскрава падуча зірка. Однак не безслідно, залишивши гарячий слід у серцях всіх, хто його знав ближче. Переді мною два альбоми вражень і спогадів, виповнених студентами Петра і його колеґами та друзями під час першої ретроспективної виставки і тризни в його пам'ять у Лондоні незабаром після його смерти. Записи сповнені пошани і любови до людини і викладача, який умів захоплювати своїм вишуканим гумором і винахідливістю, надихати і запалювати своїми творчими задумами, ідеями, новаторськими поглядами на архітектуру і промисловий дизайн. Бути головним надхненником кожного групового проєкту. Саме у промисловому дизайні проявився його надзвичайний талант новатора. Він умів вдихнути життя у свої об'єкти творчости, умів примусити неживі предмети промовляти до глядача і ніби перегукуватися одне з одним, умів зробити їх спокусливими. Архітектурна спадщина П. Сабари настільки мистецьки вагома, що Архітектурний Інститут вирішив розпочати для студентів серію семінарів для аналізи і вивчення його новаторських ідей. Ось що сказав Даніел Вайл, професор Королівського коледжу мистецтв у Лондоні, про людину і архітекта П. Сабару:

„Дуже тяжко відокремити в Петрові людину від його творчости... Всі його любили за великодушність, скромність і тиху, дещо сором'язливу вдачу... всі, кого він вчив, ставили його собі за приклад для наслідування. Його ж творчий доробок свідчить про глибину нашої втрати, бо поєднував він у собі унікальний графічний і візуальний талант з розумом, який легко і швидко перетинав будь-які інтелектуальні бар'єри. Те, чого від досяг і створив за своє коротке життя, стане надхненням для багатьох майбутніх поколінь архітекторів і дизайнерів".

Всі хто знав П. Сабару як колеґу і професора, наголошують, що в його особі архітектурний світ зазнав великої втрати. І ще одну Петрову рису підкреслюють колеґи. Досягнувши вершин у своїй архітектурній професії, Петро ніколи не соромився свого українського походження. Навпаки, пам'ятаючи настанови своїх батьків, завжди і всюди його підкреслював. Возив своїх студентів в Україну, щоб познайомити їх з архітектурою, влаштовував для своїх колеґ українське Різдво, захоплюючи їх багатими звичаями свого народу. А до програмної книги Архітектурного Інституту, де він викладав, Петро подав про себе таку інформацію: „За народженням — канадець, за вихованням — українець". Пітер Томас, професор Архітектурного інституту, який привіз до Вінніпеґу посмертну виставку П. Сабари, у своєму слові до публіки сказав, що Петро усім їм дав лекцію того, як можна поєднувати пошану і любов до своїх традиційний коренів культури і водночас працювати у наймодерніших сферах архітектури, звернених у далеке майбутнє.

П. Сабара народився і виріс у Вінніпезі в родині Ольги та Степана Сабарів. Ходив до школи, виступав на сцені, деклямуючи вірші Шевченка і Франка. Був ніби звичайним юнаком, проте поступивши до Манітобського університету на студії громадської архітектури і навколишнього середовища, закінчив його із золотою медалею. Навчання вирішив продовжувати в Европі в одному із престижних університетів Лондону — в Архітектурному інституті архітектурної асоціяції (АА). Професори дуже швидко помітили надзвичайний творчий талант юнака і тому після закінчення студій його залишили працювати у тому ж інституті. П. Сабара плідно працює над своїми власними проєктами і дизайнами, поєднуючи це з викладанням в Архітектурному інституті, а останні два роки перед смертю — в Королівському коледжі мистецтв. Він бере участь у міжнародних виставках і конкурсах дизайнерів і часто перемагає. Разом із архітектурними фірмами Бренсон ковтс та Найґел ковтс керує виконанням своїх проєктів в Лондоні, у Ґлазґо, а також в Японії, де за його взором побудовано джазовий бар і створено серію модерних крісел для цього бару. Незадовго перед хворобою і смертю Петро придбав помешкання у своєму улюбленому куточку Лондону і інтенсивно працював над дизайнами сучасних меблів для своєї квартири. Все, що П. Сабара створив за своє коротке життя, було виставлено у рисунках і фотографіях у вересні цього року в ґалерії Архітектурного факультету Манітобського університету. Для пересічної публіки, необізнаної з предметом, ці професійні і доволі складні рисунки нагадували радше абстрактні полотна Пікассо, ніж конкретні предмети чи об'єкти. Бо ж Петро на додаток прекрасно малював. Однак виставка була призначена в основному для обізнаних: її відвідували студенти і професори архітектури Манітобського університету та інші фахівці. Виставку П. Сабари запрошено до кількох університетів ЗСА, в тому числі і до Гарварду.

П. Сабара не встиг пожити у придбаному в Лондоні помешканні серед створених ним самим меблів майбутнього. Однак все, що він устиг створити за своє кортеньке, але таке насичене працею життя, безперечно, житиме в архітектурному світі. Ім'я його також житиме в Україні: батьки Сабари створили стипендію його імени в Університеті „Києво-Могилянська Академія". У Лондоні заходами обох університетів, де працював Сабара, так само створено стипендію його імени для талановитих студентів архітектури з цілого світу.

Тяжка хвороба передчасно обірвала життя молодої талановитої людини... Падаюча зірка пронизала небо і швидко зникла з обрію, залишивши по собі яскравий слід...

Росія...

(Закінчення зі стор. 2)

зидента Єльцина. В Єкатеринбурзі, де Єльцин жив, був першим секретарем партії, де всі його знають, декілька місяців тому прийшло до виборів губернатора. Попереднього, Росселя, Єльцин скинув і призначив собі відданого, але пообіцяв за якийсь час призначити вибори. І в дійсності вибори відбулися, кандидат Єльцина не дістав навіть 40 відсотків голосів, а противник Єльцина, якого він перед тим скинув, набрав 60 відсотків голосів. Недавно у Волґограді відбулися вибори місцевої влади. На 24 місць партія Єльцина — Черномирдіна здобула дві позиції, а решта 22 здобули комуністи. У світлі таких катастрофічних виборчих вислідів у Росії поширюється думка, що і вибори до парляменту (Державної думи) 17-го грудня, і вибори президента на другий рік Єльцин указом відкличе.

У вересні в Сочі відбулася велика нарада Єльцина і його найближчих співробітників. Люди звернули увагу на концентрацію на тих нарадах керівних персонажів так званих силових міністерств, тобто війська, внутрішніх справ, розвідки і протирозвідки, господарства. Серед них головну ролю мали зіграти генерал Алєксандр Коржаков, шеф Служби безпеки та особистої охорони президента Єльцина, та шеф закордонної розвідки Євґен Примаков.

У місцевій пресі повторено заяву Шаміля Басаєва, який в інтерв'ю сказав, що в разі потреби він готовий зі своїми відділами повторити такі акції як у Будьоновську в інших містах Росії. При цій нагоді він поінформував, що в різних пунктах Росії є вже основні ядра таких його відділів. У Чечні після спроби вбити головного представника Єльцина і керівника російської інтервенції у Чечні Олега Лобова, доконано атентат на командарма російських збройних сил генерала Анатолія Романова і оце вже другий тиждень він у шпиталі, але й досі не повернувся до притомности. Немає сумніву, що російська сторона, з огляду на свій підмочений престиж, в якийсь болючий для чеченців спосіб відповість на цей атентат. Але це тільки скомплікує загальне становище в Чечні. А відступати Москві нема куди, бо в тій ситуації кожен відступ буде в пропасть. Ця справа була обговорена на нарадах у Сочі, через що там були керівники і експерти усіх силових міністерств.

На тлі тих і подібних фактів зрозумілими є великі невдачі Москви і заповідаються дальші. Фундаментальні принципи всякої політики вчать, що таку ситуацію слід за всяку ціну якнайширше використати. Бо не забуваймо, що Росія уже не раз була у важкій ситуації, але власне в такій ситуації росіяни здатні на максимальну мобілізацію своїх „залізних" резервів, а спротиву до противника, і навіть до себе самих, їм не бракує!

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР НАТО Віллі Кляс повідомив про свою резиґнацію, підкресливши при цьому, що „зважився на такий тяжкий крок, щоб зберегти авторитет Північно-атлантичного оборонного союзу". Резиґнація В. Кляса відбулася після того, як бельгійський парлямент позбавив його депутатської недоторканости і передав у руки правосуддя. Коли В. Кляс був міністром економіки Бельгії, то підписав декілька контрактів на доставу зброї для бельгійської армії західніми компаніями. У висліді цих угод Соціялістична партія, якою керував В. Кляс, дістала від тих компаній багатомільйонові хабарі. Покищо невідомо, хто змінить В. Кляса на пості генерального секретаря НАТО. Серед можливих клaндидатів називають колишнього післанця ООН в Юґославії Турвальда Стольтенберґа, колишнього міністра закордонних справ Англії Даґласа Герда та інших европейських політичних і державних діячів.

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „Ізвєстія" стверджує, що сьогоднішня ситуяція в Чечні дуже нагадує ту, яка панувала рік тому, напередодні введення російських військ. „Офіційно особи російської армії та інших силових структур знову воліють вважати наших громадян дурнями, ошукують нас так само. як ошукували рік тому, коли „невідомі" літаки бомбили Ґрозний та інші міста і села Чечні, „неводомі" танки входили в чеченську столицю, а „неводомі"„ вояки, які нібито не мали ніякого відношення до реґулярних військових формацій, штурмували місто. Велика брехня закінчилася, як відомо, великою кров'ю. Страшно, що Москву та кров нічого не невчила. Нам далі брешуть".

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА, 23-го жовтня, губернатор Каліфорнії Піт Вілсон публічно підтримав кандидатуру сенатора Роберта Дола у президентських виборах 1996 року. Підтримка Вілсоном Р. Дола матиме добрий вплив не тільки у фінансовому значінні, але також і в політичному, як твердять аналітики і знавці. Найперше тому, що це є підтримка губернатора одного з найбільших стейтів, який матиме 163-членну делеґацію на республіканську конвенцію наступного літа. Одначе П. Вілсон зазначив, що не кандидує на листі Р. Дола на становище віцепрезидента.

Виступи українських катедральних хорів Парми

Вулиця Стейт Ровд у Пармі, Огайо є відома як центр українського життя з багатьма українськими підприємствами, кредитовими спілками та іншими установами. Одначе головною атракцією вулиці є золоті куполи й прекрасні мозаїки церков українського православного собору св. Володимира й української католицької катедри св. Йосафата.

Також у відділі п'ятьох кварталів зосередились церкви: римо-католицька св. Франсіса ді Салєс і методистська Доброго Пастиря.

Заходами духовенства цих чотирьох церков, для запізнання з різними сусідніми віроісповіданнями, в 1994 році було організоване гостинне турне. Понад 800 зацікавлених взяли участь у пішоходному турне від одної церкви до другої. У кожній церкві для гостей відбувалися короткі відправи та представлені короткі насвітлення історії кожної церкви.

Для продовження цієї традиції в неділю, 1-го жовтня ц.р., в римо-католицькій церкві св. Франсіса ді Салєс був влаштований концерт релігійних пісень з участю хорів чотирьох церков.

Українську католицьку катедру св. Йосафата репрезентував катедральний хор під диригентурою Анни Келлер, який виконав чотири релігійні пісні, а український православний собор св. Володимира репрезентував церковний хор під диригентурою Маркіяна М. Комічака, який виконав також чотири пісні.

Величавою точкою концерту для 600 присутніх злучені українські хори в числі 60 голосів виконали молитву „Боже Великий". Після концерту в кафетерії школи при церкві св. Франсіса для всіх присутніх відбулося прийняття.

Н.Н.

Злучені українські церковні хори українського православного собору св. Володимира й української католицької катедри св. Йосафата в Пармі ви-конують молитву „Боже великий" в римо-католицькій церкві св. Франсіса ді Салєс.

Перед виставкою малярських праць Б. Титли в Лос Анджелесі

Лос Анджелес через своє далеке віддалення від наших більших поселень та культурних осередків не має можливости слідкувати за мистецькими процесами східнього узбережжя. Мистецьких виставок у нас небагато. Але завдяки кільком ентузіястам буде нагода запізнатись із творчістю Богдана Титли, який на сході ЗСА вже здобув собі ім'я.

Мистецькі студії Б. Титла почав вже тут, у ЗСА, і вони проходили у двох напрямках. Перше це станкове малярство, а друге — це графічно-прикладне мистецтво. В ділянці прикладного мистецтва працював він ціле життя. Спершу як початківець, а згодом як керівник студії в Ню Йорку, а останніх 10 років перед відходом на пенсію був власником свого підприємства. Значить мистецька творчість Б. Титли не проявлялася лише в час розваги, але у його щоденному професійному житті. Він постійно розвивав мистецьку наснагу і винахідливість.

В часі, коли Об'єднання Мистців в Америці проявляло живу активність, він постійно брав участь у виставках та був кількакратним членом управи об'єднання. Він також є членом американських мистецьких товариств та бере участь у їхніх виставках. Мав ряд самостійних виставок в ЗСА та Канаді.

Майже всі рецензенти на виставки Титли завважили, що хоча він малює олією, та все таки він майстер акварелі. На жаль, через труднощі транспортації, бо всі акварелі ставиться за скло, їх на виставці в Лос Анджелесі не буде багато, але навіть кілька акварель дасть змогу запізнатись з його способом малювання. Рецензенти підкреслюють, що картини Б. Титли дбайливо, прецизно виконані. У своєму мистецькому вислові він певний себе. В картинах помітна творча уява і особистий кольорит. Тими прикметами відзначається його окремішність і належить він до цікавих мистців діяспори.

Як графік Титла відомий за свої обкладинки для наших видань, а головно видань УНС. Його обкладинки для річних альманахів УНС датуються від 1967 року до сьогодні і все вони винахідливі і ориґінальні.

Окрема сторінка його творчости — це каліграфія, яку він розвинув до майстерности і яка позначається його особистістю.

Кожна виставка — це можливість відірватись від щоденного змагання за фізичне існування і перенестись у світ творчого духа. Тому на виставку просять її спонзори — 111-ий відділ СУА ім. Алли Горської та гурток Пласт-Прияту в Лос Анджелесі. Виставка триватиме від 5-го до 12-го листопада.

Богдан Саврас

Гарний початок сезону в УІМ у Чикаґо

Наприкінці цьогорічного гарячого літа Український Інститут Модерного Мистецтва в Чикаґо започаткував свій черговий сезон трьома рідкісними й цікавими імпрезами. Першою з них був високомистецький концерт Київської Камерної Оркестри (керівник Роман Кофман), яка у своїм турне по Америці загостила 22-го вересня до Чикаґо. В її репертуарі були три серенади на скрипку Дворжака, Едґара і Чайковського. Позапрограмово ансамбль відіграв два твори сучасних українських композиторів. Київські камерні музиканти репрезентують справді високу клясу гри. Камерна оркестра, заснована у Києві 30 років тому, виступала з великим успіхом у багатьох державах центральної і західньої Европи, а її перший виступ в Америці відбувся у 1993 році.

Зовсім інший характер мали дві сценічні імпрези 29-го вересня й 1-го жовтня — одноактова п'єса „Любий баламуте", у вдалій компіляції режисера Валентина Козьменка-Делінде та два сценічні фраґменти за Шевченком і Лесею Українкою. Як у першім спектаклі, так і в другому єдиними персонажами були два актори з Києва — Богдан Ступка і Світлана Ватаманюк. Обоє дали нам спавжні зразки високомистецької гри.

Спеціяльно для чикаґської публіки Б. Ступка поділився спогадами з часів ранньої молодости і початків своєї театральної кар'єри в театрі ім. Заньковецької у Львові, а на закінченя блискуче продеклямував кілька уривків із Шевченка.

Цими імпрезами Інститут Українського Модерного Мистецтва ще раз підтвердив свою вийняткову ролю у мистецькому житті чикаґської громади.

М.С.

Загальні збори Пластової Станиці в Ню Йорку

У суботу, 14-го жовтня, відбулися 47-мі з черги Загальні збори Пластової Станиці в Ню Йорку. На голову зборів вибрали пл. сен. Юрія Савицького, а на секретарку пл. сен. Зірку Мілянич-Клюфас. Із писаних і усних звітів поодиноких членів Станичної старшини, як також зв'язкових і гніздових, присутні довідалися, що програма для молоді була цікава і різноманітна.

У листопаді минулого року юнацтво брало участь в „Орликіяді", яка мала тему „Мандрівка українськими землями", та підготувало веселу програму і експонати. Орликіяду, яка що року відбувається на „Союзівці", організує старшопластунський і сеніорський курінь ім. Пилипа Орлика. У грудні завітав до станиці св. Миколая. Новацтво привітало його сценкою — „Св. отець Миколай у хаті добродушків". Головні ролі грали: новак — Іван Кіналь і новачка — Христина Салабай. У січні пластуни ходили з колядою до пластунів сеніорів та до громадянства, а на Новий Рік делеґація від Пластової Станиці їздила до Стемфорду привітати з іменинами Владику Василя Лостена. У лютому відбулася різдвяна зустріч сеніорів, на котрій засівали і складали новорічні бажання, пташатко Андрійко і новак Матій Лабуньки, а новачка Меляся і юначка Ляриса Гурин під акомпаньямент своєї мами, Ляриси Маґун-Гурин, співали колядки. У березні відбулася костюмівка під назвою „Пригода в Музеї". Казку чудово підготували гніздові, разом зі сестричками, братчиками, і з опікункою пташат, пл. сен. Олею Стасюк та з матерями маленьких акторів. У квітні станиця зорганізовано відбула св. причастя, а в половині травня пластова дітвора поїхала в день св. Юрія до „Мовтен Лайк", а 17-го травня станиця брала участь у парафіяльному фестивалі на 7-ій вулиці, влаштувавши свій окремий столик, яким завідувала Стефанія Косович. Їй допомагали кружок батьків, старше пластунство і сеніорат. На „Меморіял Вікенд" юнацтво поїхало на свято весни на „Вовчу Тропу", в Іст Четгам, Ню Йорк. У вересні до станиці вписалося 26 нових членів.

Дискусія над звітами була дуже річева. Батьки висловили бажання більше звернути увагу на тижневі сходини. У відповідь, зв'язкова, ст. пл. Ксеня Пясецька і зв'язковий, пл. сен. Борис Гайда, а також гніздова, ст. пл. Адріяна Качарай і гніздовий, ст. пл. Тарас Ференцевич, підкреслили, що вони вимагають від своїх виховників заздалегідь представляти свої програми сходини, бо вірять, що в цей спосіб зможуть разом із виховниками підвищити рівень тижневих пластових занять.

У звітовому часі станиця зорганізовано брала участь у великих святкуваннях 50-ліття відходу у вічність великого сина України, добродія і опікуна Пласту, Митрополитаа Андрея Шептицького. Також довелося пластунам попращатися з найстаршим сеніором станиці, учасником першого сеніорського табору в Підлютому в Україні, пл. сен. кер. Тимішем Білостоцьким, який відійшов на Вічну ватру.

На пропозицію номінаційної комісії в складі: пл. сеніорів Віри Косович, Олеся Лабуньки і Михайла Савицького, присутні переобрали: Станичного — пл. сен. Володимира Корнагу, заступницю і референтку господарства — Стефанію Косович, протоколярного писаря — ст. пл. Ярему Бачинського, скарбника — пл. сен. Юрія Кузьмовича, референтку виховної дії — ст. пл. Ярину Ференцевич і референта коляди— ст. пл. Аскольда Хемича. На кореспонденційного писаря обано пл. сен. Лесю Юзенів, а на референтку преси — ст. пл. Ладу Гапій. До Станичної Ради ввійшли пл. сеніори — Оля Ґной, Віра Косович, Оксана Кузишин, Мотря Мілянич і Ярослав Оберишин.

Переобраний станичний пл. сен. Володимир Корнага закрив сходини пластовим кличем, „Сильно, Красно, Обережно, Бистро!"

М.М.

Св. п. Я. Волянський

Спізнено надійшла до Українських Злучених Організацій Великого Клівленду вістка з Тусану в Арізоні, що там в опікунчому домі 18-го серпня помер на сотім році життя св. п. Яків Волянський, колишній вістун Української Галицької Армії, ініціятор і перший голова УЗО і провідний діяч клівлендського поселення після Пешої світової війни до половини 1930-их років.

Народився Яків Волянський у с. Білич біля Старого Самбора на Підкарпатті у Львівській області і там закінчив народну школу. У вересні 1915 р. був покликаний до австрійської армії і вже у грудні попав на Волинь у полон до москалів. В часі Жовтневої революції йому вдалося втекти з північної Росії до рідного села Білич, а в листопаді 1918 р. разом зі старшим братом Іваном Яків Волянський зголосився до Української Галицької Армії.

Спершу служив вістуном у полевій жандармерії, а влітi 1919 р. з І сотнею знайшовся уже в таборі інтернованих у Німецькому Яблінному в Чехословаччині.

Старання Якова видобутися з табору до свого брата Василя у Клівленді закінчилися щасливо, бо отримав 4-го жовтня 1920 року у Представництві Західньо-Української Народної Республіки в Празі пашпорт ч. 14, а 13-го жовтня американський консул видав йому візу на в'їзд до Америки.

У Клівленді Яків Волянський відкрив фризієрню при Ферфілд авеню ч. 1210, яка зразу стала льокалем для щоденних зустрічей активних українців, серед яких Яків означився як їхній лідер. 1924 року частина парафіян греко-католицької церкви свв. Петра і Павла утворила православну парафію св. Володимира і Яків став предсідником Парафіяльної Ради, а від 1928 р. керівником школи. 1929 р. був делеґатом на 4-ий собор УПЦ у ЗСА. Об'єднавщись із дев'ятьма іншими ветеранами УГА у Стрілецькому Гуртку, він перетворив його на важливий чинник у релігійно роз'єднаній громаді. 1928 р. він дав почин до утворення надбудови біля тридцяти товариств, і так почали діяти з великою користю Українські Злучені Організації Великого Клівленду. Головою УЗО, тобто війтом великого і дуже активного українського Клівленду, став у першій каденції до січня 1932 р. молодий 32-літній Яків Волянський. Громадське життя розвивалося тоді при двох Народних домах: при західній 14-ій вулиці, де відбувалися імпрези, та при східній 93-ій вулиці, в околиці великої церкви св. Йосифа. Це були роки багатьох театральних вистав і концертів та вуличних демонстрацій проти польського Уряду, що проводив у той час брутальну пацифікацію в Галичині, розправляючись над бойовиками ОУН.

Яків Волянський визначився також як співак-баритон, співаючи у церковнім хорі, в „Бандуристі", а також як соліст на концертах та в головних ролях оперетоκ і п'єс. Належить підкреслити, що діяльність при Народних домах усі українці провадили спільно, злагіднюючи таким чином релігійні ворожнечі. Це заслуга тогочасних провідників громадської і культурної діяльности.

В роках найбільшої активности Я. Волянського на переломі 1920/30 років знаходимо його також у Клюбі бизнесменів та в Контрольній комісії Української Народної Помочі у Піттсбурґу. У переданій до Клівленду на збереження його бібліотечці із сотнею давніх видань (головно п'єс і нот), 70-ма фотознімками та особистими паперами, знаходимо м. і. свідоцтво про закінчення в 1929 р. з визначним успіхом однорічного позаочного курсу економії в Українській Торговельній школі в Чикаґо (скрипти друкував її директор Григорій Заячківський).

З приїздом до Клівленду адвоката Омеляна Малицького з Чикаґо провід громадою перейшов у його руки. Однак Я. Волянський і далі лишався активним у громадському житті. В 1972 році виїхав із дружиною (від 1925 р.) Климентиною з роду Купчевич до Тусан, Арізона, і там повдовівши, без скарг на хвороби, дожив довгого віку.

Цим коротким життєписом св. п. Якова Волянського, першого війта найстаршого в північному Огайо українського поселення у Клівленді, бажаємо вшанувати його від теперішнього зорганізованого в УЗО громадянства і запевнити вдячну пам'ять про його діяльність.

Степан Кікта

VI з'їзд УРП...

(Закінчення зі стор. 1)

ку голови УРП, необхідно поліпшити працю, спрямовану на створення бльоку політичних партій, які б спільними зусиллями домагалися вирішення тих чи інших питань.

Зміна керівництва УРП може привести до певних змін у загальнополітичній ситуації в Україні. Адже від керівництва відійшли найстарші українські політв'язні — Михайло Горинь і Левко Лук'яненко, відомі як в Україні, так і за її межами.

Микола Плав'юк, голова ОУН, колишній Президент УНР в екзилі, сказав, що „VI з'їзд УРП має шанси стати переломовим у житті українського політичного світу. До керівництва партії приходить молодше покоління. Правдоподібно, що це означатиме зміну курсу політики партії, наголос на ті проблеми, які необхідно чітко з'ясувати, якщо українські політичні сили хочуть мати більший вплив на електорат напередодні виборів не лише в цьому, але й в наступних роках". М. Плав'юк також висловив надію, що нове керівництво працюватиме у напрямку консолідації усіх українських патріотичних сил.

Л. Лук'яненко, якого обрали почесним головою УРП, сказав: „Республіканська Партія сильна не своїми кількома керівниками-лідерами, а основним своїм керівним складом... Я впевнений, що ми зробили надзвичайно корисний крок. Адже відчувався деякий застій в діяльності Республіканської Партії, необхідно було активізувати її діяльність, і тепер ми сподіваємося, що, обновивши керівництво партії, ми зможемо активізувати всю діяльність Республіканської Партії". Л. Лук'яненко побажав, щоб до керівництва Руху також прийшли нові люди, тоді „це взагалі зняло би дуже багато суперечностей і конфліктів" між двома організаціями.

М. Горинь, який став другим почесним головою УРП, висловився так: "Я вважаю, що УРП переходить у другу фазу — зміну поколінь. Те що сталося сьогодні, є знаменним у тому відношенні, що старше покоління добровільно передає уповноваження керівництва партією середньому поколінню. Я вважаю, що ми повелися в дусі української традиції. Ми є демократами за походженням, і коли зміна влади в партії пройшла так легко — в Україні і зміна президентської влади пройшла легко — це найкращий доказ того, що традиції відіграють важливу ролю". М. Горинь не має наміру залишати громадсько-політичну діяльність. Він сказав, що вестиме боротьбу за консолідацію української нації, за утвердження української держави.

По закінченню VI з'їзду УРП, 22-го жовтня відбулася пресконференція новообраного керівництва партії.

На думку Б. Ярошинського, „з'їзд працював плідно, вирішив низку проблем". Найближчим часом, сказав Б. Ярошинський, плянується включити до УРП молодь та жіноцтво. Головне, щоб партія не втратила зв'язків з попередниками УРП, а також обрала правильну тактику політичної боротьби.

Йшлося й про взаємини УРП з іншими партіями. „Ми будемо шукати нових шляхів і засобів для здійснення поставленої мети. — сказав Б. Ярошинський, це буде продовженням процесу, який почав ще Л. Лук'яненко. Щодо особистих контактів з керівниками партій, то вони в мене є, але їх потрібно розвивати в тому пляні, щоб вони були не особистими, а партійними".

Заступник голови УРП А. Шибіко окреслив насновні питання, над вирішенням яких буде працювати партія найближчим часом. Серед них: захист національного виробника та форсована приватизація, в тому числі в агро-промисловому комплексі.

У ПОНЕДІЛОК 23-ГО ЖОВТНЯ, Податковий уряд ЗСА вирішив на неозначений час відложити свій плян „пекельної перевірки" сотень тисяч випадково вибраних платників податку, рішення яке на думку багатьох експертів сиґналізує кінець цього не надто популярного пляну. Вашінґтонський адвокат для податкових справ і колишній комишенер Податкового уряду Фред Ґолдберґ уважає також, що це є початок кінця цього перевірочного пляну та вважає, що це розумне рішення. Республіканці дуже задоволені таким ходом подій, бо сподіваються, що це їм допоможе у президентських виборах здобути більше голосів, а з тим і Білий Дім.

Доповідь Архимандрита Л. Гузара в Ню Йорку

Заходом Крайової управи та Нюйоркського відділу Українського Патріярхального Товариства відбулася в Ню Йорку цікава доповідь-розважання д-ра Любомира Гузара, Архимандрита монашого Чину Студитів, 15-го вересня ц.р. При виповненій залі Наукового Товариства ім. Шевченка вечір відкрив голова Нюйоркського відділу о. Юрій Малаховський, який, привітавши доповідача і присутніх та попрохавши доповідача провести молитву, передав провід вечора голові Крайової управи Патріярхального Т-ва інж. Олександрові Пришлякові. Представивши слухачам Архимандрита о. д-ра Л. Гузара, голова УПТ відзначив владичу гідність доповідача, якою наділив його покійний Патріярх Йосиф Сліпий.

Темою доповіді були передсоборні міркування, спостереження сучасного стану української Греко-Католицької Церкви, перспективи в майбутньому та рефлексії про життя і смерть ігумена Климентія Шептицького.

Процеси дехристиянізації українського народу, пограбовання з його давньої християнської культури, духовости, які проводила систематично атеїстична, комуно-більшовицька влада, залишили глибокі сліди у його психіці, — ствердив прелеґент на основі особистих спостережень довшого побуту в Україні. Структура Української Католицької Церкви в сучасному періоді не завершена, складна. Немає стабільного стану вірних і далеко до завершення стану духовенства, а від цих основних елементів залежить життя кожної Церкви. Український нарід — побожний, релігійний, вірні — люди доброї волі, яким потрібний добрий духовний провід. Доповідач накреслив картину поколінь в Україні, що прожили в безбожницькій системі: перше покоління за віком найстарше, це — дідусі та бабуні, які передавали своїм дітям віру, науку катехизму, християнські традиції; друге покоління — в суворій дійсності вже не потрапило, а може й не вміло передати своїм дітям христову науку, третє покоління — це сучасна молодь, яка має слабкі християнські основи або й зовсім їх не має. З вдячністю, признанням і пошаною висловився доповідач про передачу християнських цінностей, естафету з покоління в покоління, завдяки яким, „божому людові" — вірним-мирянам, наша Церква збереглася та відродилася.

Основним, безумовно, компонетном структури кожної Церкви є духовенство, провід. Передвоєнного духовенства з повною богословською освітою зараз в Україні мало вже залишилося, багато з них вистраждало за віру в московсько-сибірських ґулаґах. Їх мало — та й вони тепер живуть у „минулому", де існував один відкритий ворог. Нова хвиля молодих священиків, яким треба було зайняти парохії й адмініструвати ними, не завжди достатньо богословсько зрілі до душпастирської праці, до практики з вірними в терені. Для багатьох сан священства — не покликання, а професія. Безперечно, є одиниці, що стараються розуміти обов'язки священика та його ролю серед вірних, однак усе те вимагає досвіду й часу.

Провід греко-католицької Церкви, єпископат у великій мірі рекрутується нині з єпископів — владик діяспори. Місцевих владик, що пережили комуністичне лихоліття залишилися одиниці. Прихожим єпископам, що віддані нашій Церкві, не довіряють, уважається їх „чужими", а їм в свою чергу, важко переставитися в новий клімат, поміж нових мирян, у нове оточення. В Києві, столиці України, немає греко-католицького єпископа, в той час, як римо-католицький єпископ на чужій території вигідно урядує. На думку доповідача — Київ не дуже прихильна столиця нашій Церкві. Від її проводу миряни очікують основних зрушень на користь церкви, заохоти до духовних практик, новітнього апостоляту. Молодь розгублена, занедбана, академічна католицька молодь у Львові не має свого капеляна, тому подекуди перший запал і захоплення релігією остигає серед молоді, яка шукає опіки деінде.

Повертаючи до теми побожности нашого народу, Владика визначив її як стихійну, доказом чого були спонтанні вияви недавніх прощ до Зарваниці, чи до чудес забороненого Грушева, без радіоінформацій, закликів, із самим лише бажанням зачерпнути християнського насичення та скріпити тайну віри. Ті позитивні вияви керівництво Церкви повинно використати для її добра. Українські землі стають тереном діяльності різних сект і конфесій, а божий елемент вилолощено атеїзмом у нашому народі, що теж сприяє сектанству. Ще на початку цього століття Великий Митрополит Андрей Шептицький поручав науку катехизації в нашому народі та відновив монаші чини, які мали стати місійними осередками християнського життя.

На порозі XXI сторіччя треба випрацювати візію духового відродження УГКЦ. Ми творимо одну цілість: Церква в Україні і на поселеннях — не слід уживати катеґорій „ми" і „Ви", „тут" і „там". Церква — Божа установа, але вона мусить стояти близько до народу. Українська Католицька Церква творить симбіоз Бога-народу-нації. Доповідач вірить у світле майбутнє нашої Церкви, ріст і відродження притаманної українцям духовости. Однак у тому напрямі треба спільно працювати.

Закінчуючи панораму спостережень із життя нашої Церкви в Україні, Владика Л. Гузар заторкнув започатковану акцію процесу беатифікації св. п. ігумена Климентія Шептицького, брата Митрополита Андрея, людини Божого покликання, людини молитви, який помер мученицькою смертю в московській тюрмі над Клязьмою 1947 р. Інформації, свідчення, документації про нього як і про інших мучеників за віру українців-католиків, проситься надсилати до Комісії мучеництва Української Католицької Церкви, головою якої є Владика Гринчишин.

Після запитань, на які прелеґент подав вичерпні відповіді, що були немов продовженням влучних спостережень життя нашої Церкви в Україні на сучасному етапі, голова КПТ О. Пришляк подякував достойному доповідачеві, за доповідь, а численна авдиторія рівнож виявила вдячність духовникові-мислителеві д-ру Л. Гузареві, відданому послідовникові ідей Патріярха Йосифа Сліпого, за сміливі, не завуальовані слова про дійсне становище УГКЦ в сьогоднішній Україні.

Оксана Луцька

Закінчено...

(Закінчення зі стор. 1)

підписав і розіслав розпорядження зупинити адоптування дітей чужоземними громадянами, все одно було адоптовано і вивезено з України за кордон майже 800 дітей, в тому числі зі Львівщини 130. Найбільше вивезено їх з Одеської і Тернопільської областей.

Підтверджено і факти, коли в пологовому будинку жінок повідомляли, що дитина померла, хоча вона насправді була жива, але продана закордонним подружжям. Процедура адоптування тривала 2-5 днів, в той час як для українських громадян вона тягнулася роками. Безпосередньо оформленням займався головний лікар Львівського перинатального центру Володимир Дорошенко. Окрім Дорошенка, обвинувачення пред'явлено завідуючому обласної лікарні Богданові Федакові, заступникові головного лікаря Кам'яно-Бузької районної лікарні Людмилі Орнст та іншим особам, три з яких переховуються і їх шукає відділ карного розшуку. Головного лікаря Кам'яно-Бузької районної лікарні Юрія Великого до суду не притягнули, оскільки він володіє депутатською недоторканістю, як депутат Районної Ради. І рада не дала згоди на притягнення його до відповідальности.

Вивезення дітей за кордон не реєструвалося в консульському відділі Міністерства Закордонних Справ. Виявлено випадки, що дітей продавали за кордон під чужим іменем. Наприклад, в документах значилося, що дитину адоптували, і адреса її батьків ось така. Коли ж до них прийшли і запитали, чому відмовилися від дитини, ті здивовано повідомили, що їхня дитина живе з ними. Отже, під іменем їхньої адоптовано чиюсь дитину, але чию і куди її відправлено, невідомо. Був також випадок, коли закордонний клієнт повернув 12-річного хлопчика, бо замовляв здорову дитину, а отримував хвору.

За словами Пилипчука, в Україні слідство практично завершилося, але ще триватиме слідство за межами України: з-за кордону вже отримано „дуже цікаву інформацію", де є свідчення кому, як і скільки платили.

П'ятий...

(Закінчення зі стор. 1)

ри, спортові журналісти, співвласники реклямної фірми, готелярі, бухгальтери і учителі англійської мови. Пересічний вік гостей 24-30, а у всіх незалежно від віку і зацікавлень одне бажання — пізнати світ та нові його здобутки у ділянці менаджменту та підприємництва.

Перебування, хоча і не довге в Дітройті із викладами та оглядинами американських підприємств, із проживанням в місцевих родинах, переважно українського походження, а відтак відвідини Вашінґтону і Філядельфії із завершенням оглядинами Ню Йорку, були для них справді головокружні і щиро кажуть, що треба буде їм ще певного часу вже дома, щоб очуняти із усіх тих вражінь. Тепер перед ними нове завдання — писати дипломну працю і здобути ступінь маґістра ділового адміністрування. П'ять тижнів перебування в ЗСА дало їм накопичення інформаціями, що будуть придатні до їхньої праці, а передусім разом із зв'язками, які вони тут здобули, допоможуть у їхніх бізнесових чи інших намірах.

В розмові вони підкреслюють те, що ніякий бизнес не можна провадити без знання культури, звичаїв і побуту оточення. Як і минулими роками їхні попередники, зі зворушенням висловлюють свій подив і вдячність для В. Андрушків — „мами Віри" — і до всіх гостинних українців з діяспори, що ними займалися.

З такими враженнями вони прибули також до приміщень УНС, де вітала їх Оксана Тритяк, координатор спеціяльних програм, в заступстві неприсутньої предсідника УНС Уляни Дячук, що саме перебувала на вакаціях. О. Тритяк дала їм інформації про діяльність УНС, представила присутніх членів Екзекутиви, секретаря Марту Лиско і касира Олександра Благітку та інших працівників Головної Канцелярії, гостила перекускою та роздала пам'ят-кові дарунки.

Огляденням виду Ню Йорку з даху будівлі УНС та відвідинами редакцій „Свободи" і „Українського Тижневика", адміністрації та друкарні, гості закінчили своє перебування в УНС, яке мало на цілі не лише побачити цю твердиню українства, але подякувати за постійну фінансову допомогу.

Проф. А. Пилявський, який давав нам більшість інформацій, пояснив, що незвичайно сердечно гостили групу у Філядельфії, де займався ними, як кожного року, Володимир Марущак від Товариства Українських Професіоналістів, а в Ню Йорку цю ролю перебрав Борис Крамарчук і під його проводом вони оглядали фінансову дільницю, приміщення ООН і "український Ню Йорк".

Надіємося, що молоді „менаджери" щасливо повернулися до Львова і вже можуть переводити у практику це, що вивчили у ділянці бизнесу тут. Скільки їх вже пройшло цю важливу школу досвіду і як це вплинуло на загальну картину розвитку менаджменту у західній Україні? Після п'яти років досвіду в тій програмі її організатори повинні вже зробити певні підсумки своєї праці.

ЗГІДНО З ВИСЛІДАМИ нової наукової аналізи, здійсненої японським метеорологічним центром, небезпечна для людства „озонова діра" в Антарктиді досягнула у вересні-жовтні цього року рекордових розмірів і збільшується далі. Її площа тепер становить 22.8 млн. квадратових кілометрів, тобто в 1.6 раза більша, ніж сам льодовий континент. Стрімке зменшення в останні роки озонового шару, який захищає все живе на Землі від соняшного ультрафіолетового проміння, поважно занепокоює вчених усього світу. Наукові установи намагаються з'ясувати практичні наслідки „озонового дефіциту", передусім в районі Антарктики. Площа „озонової діри" з кожним роком значно збільшується у період від вересня до листопада. Заміри з космічних сателітів дали можливість встановити, що за 1993 рік діра збільшилася на 15 відсотків і досягнула 21 млн. квадратових кілометрів.

Небуденне призначення

Канадський банк Нової Шкотії повідомив, що від вересня ц.р. Уляна Світуха була призначена старшим менаджером відділу комерційних синдикатів у реґіональному бюрі банку в Гонґ Конґу. Уляна від'їхала до Гонґ Конґу з початком вересня, щоб перебрати завдання, які включатимуть інтереси Банку Нової Шкотії в інших країнах на Далекому сході.

Ґрадуантка університету Брітійської Колюмбії (ступінь маґістра міжнародних економічних відносин) і університету Калґарі (ступінь маґістра бизнесової адміністрації), Уляна Світуха має кільканадцять років досвіду на різних відповідальних постах у банківському секторі в Канаді. Як студентка в Токіо в 1970-их роках, вона вивчила японську мову, а згодом завдяки кількакратним подорожам пізнала всі інші країни Далекого сходу.

Рішенням скріпити і поширити свою репрезентацію на цілий реґіон Південно-східньої Азії Банк Нової Шкотії дав високу оцінку перспективам розвитку економіки країн Тихого океану і переконання, що з перебранням влади Китаєм 1997 року Гонґ Конґ залишиться одним із найважливіших фінансових і комерційних центрів Азії.

Н.Н.

А. Камінський виступав у Львові

10-го жовтня ц. р. відбувся в Оперному театрі у Львові вечір-зустріч громадськости з Анатолієм Камінським, головою ОУН (з) і головою Ради середовища УГВР. Нараду спонзорувала рада захисту історичного довкілля Львова. Зустріч відбулася в рамках збірки фондів на пам'ятник королеві Данилові Галицькому.

Вечір почався о год. 7-ій вступним словом головного аранжера Петра Шеремети, який вів програму разом з Жанною Петренко. Після представлення гостя з ЗСА і привітання його хором учнів 64-ої школи під керівництвом Ж. Петренко, А. Камінський виголосив доповідь, в якій порушив актуальні питання нашого політичного сьогодення.

Численні запити, що на них відповідав гість, були переплетені мистецькою програмою, в якій брали участь декляматори Ірина Шумейко-Швайковська і Григорій Шумейко, бандуристка Людмила Посікіра та інші, та хор „Прометей" під керівництвом Ігора Жука.

Вечір закінчився відспіванням многоліття А. Камінському і гимном „Ще не вмерла Україна".

У Чикаґо святкували ювілей УВУ

В роках 1995 і 1996 Український Вільний Університет відзначує дві річниці: 75 літ свого існування у Відні і Празі та останніх 50 літ в Мюнхені. Відзначення ювілеїв цього єдиного українського університету діяспори призначено на 10-го листопада 1995 року в місті теперішнього осідку, Мюнхені. Плянується також відзначення ювілеїв УВУ і по більших центрах поселення української діяспори.

Вже 12-го січня 1995 року відбулося засідання в Чикаґо в справі ювілеїв УВУ і на прохання ректора професора Романа Дражньовського мґр Надія Л. Хойнацька погодилася очолити комітет відзначення ювілеїв в Чикаґо. Рішено, що в суботу, 23-го вересня в приміщенні Музею Модерного Мистецтва в Чикаґо, відзначити святочним вечором 75-літню річницю праці УВУ.

Мґр Н. Л. Хойнацька відкрила святочний вечір і представила доповідачів: проф. д-ра Р. Дражньовського, проф. д-р Дмитра Штогрина і д-ра Мирона Куропася. Теми охоплювали історію УВУ і його потребу існування, осяги УВУ в ширині вищої освіти і тим самим творення наукових кадрів і значіння УВУ в теперішних обставинах, головно в ширенні україністики.

Проф. Р. Дражньовський, використовуючи цінні документи з часів заснування УВУ, зазначив, що вже в 1921 році не тільки тодішні професори відчули потребу створити УВУ, але Союз Українських Журналістів і Письменників та академічна молодь цьому допомагали.

УВУ приготовило і дало за роки свого існування сотні науковців, деякі з них світової слави, як це подав проф. Д. Штогрин. За його словами, це був привілей бути студентом таких професорів, як Д. Антонович, С. Рудницький С. Дністрянський, Ю. Панейко, Г. Ващенко, І. Мірчук, О. Оглоблин, Л. Курінний, Ю. Шевельов, В. Маркусь та багато-багато інших.

Д-р М. Куропась особливу увагу присвятив виданням УВУ. На його думку, наукові публікації УВУ є об'єктивні і якісно вони осягнули високий рівень. Відносно УВУ, як наукової інституції, д-р Куропась висловив признання і зазначив, що якраз тепер університет дуже потрібний не тільки діяспорі, але й Україні.

Щира подяка усім, що зложили свої дотації на УВУ: Владика Михаїл Вівчар — 250 дол., директор Роман Мицик — 500 дол., Каса „Самопоміч", Чикаґо — 200 дол., Роман Припхан — 50 дол., д-р Наталія і інж. Дмитро Григорчук — 250 дол., Архимандрит Нестор Попович — 100 дол., проф. В. Маркусь — 50 дол., проф. Р. Дражньовський — 50 дол., Іванна Городиська — 10 дол., Катерина і д-р М. Домашевський — 25 дол., Ірина Камінська — 50 дол., Н. Л. Хойнацька — 50 дол., проф. В. Боднарчук — 50 дол., Христина Мурська — 25 дол., Павло Слободян — 30 дол., Оксана і д-р Лев Мурські — 50 дол. Зі вступів 135 дол.

Цікаві дискусії ще продовжувалися при каві і солодкім.

Н. Н.